Szczecinek, dnia 13.05.2026

Zn. spr.: ZU.6004.2.6.2026

PODSUMOWANIE WRAZ Z UZASADNIENIEM

dla projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Manowo na lata 2026-2035 sporządzone na podstawie przepisów art. 42 ust. 2 i art. 55 ust. 3 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2024.0.1112 t.j.) (zwanej dalej Ustawą OOŚ)

A) Uzasadnienie wyboru właściwego wariantu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Manowo

Proces tworzenia *Planu* polegał na analizie różnych wariantów alternatywnych, których efektem są zapisy zapewniające realizację przyjętych celów, zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi. Na każdym etapie planowania uwzględniano odpowiednie środki łagodzące negatywne skutki działań gospodarczych. Brano pod uwagę możliwy wpływ na środowisko, wartości przyrodnicze i krajobrazowe.

Pierwszym etapem wariantowania były decyzje Komisji Założeń Planu (KZP), zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urządzeniowych w Nadleśnictwie. Najważniejszymi ustaleniami były:

- podział na gospodarstwa, czyli jednostki regulacyjne, utworzone na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych), a także przyjętych celów gospodarowania (z uwzględnieniem możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych);
- przyjęcie przeciętnych wieków rębności dla głównych gatunków drzew, wyznaczając przeciętny wiek osiągania celu gospodarowania;
- przyjęcie sposobów zagospodarowania (określonych rodzajów rębni), typów drzewostanów oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych siedlisk;
- określenie kolejności kwalifikowania drzewostanów do przebudowy;
- przyjęcie średnich okresów odnowienia dla poszczególnych gospodarstw, które oznaczają przewidywany okres od zainicjowania odnowienia drzewostanu użytkowanego rębnią złożoną do cięcia uprzątającego.

Ustalenia zapadły w procesie dyskusji, z udziałem przedstawicieli społeczeństwa i zostały zapisane w formie protokołu z KZP, dołączonego do elaboratu.

Etapem wariantowania były również przeprowadzane kontrole podczas prowadzenia prac terenowych. Jednym z głównych zadań urządzania lasu jest inwentaryzacja i ocena stanu lasu oraz ustalenie zadań gospodarczych na dziesięciolecie. Do tego celu wymagane jest sporządzenie aktualnego opisu

taksacyjnego, które polega na ustaleniu granic wyłączeń taksacyjnych oraz określeniu elementów taksacyjnych i wskazań gospodarczych dla tych wyłączeń. Efekty pracy taksatora na tym etapie kontrolowane były na bieżąco przez kierownika pracowni, inspektora BULiGL O/Szczecinek, Inspektora Zarządu BULiGL, przedstawicieli RDLP oraz Nadleśnictwa. Każdy z kontrolujących sprawdzał, a zarazem mógł korygować opis taksacyjny wyłączeń, np. dokonując korekty niektórych elementów taksacyjnych, projektowanych zabiegów gospodarczych, itp.

Analizy opisów i wskazań gospodarczych ustalonych w terenie przez taksatora dokonywano również w trakcie uzgodnień wyników prac taksacyjnych z przedstawicielami Nadleśnictwa, lepiej znającymi lokalne uwarunkowania przyrodnicze.

Uzgodnieniom i kontroli bieżącej wykonywanej przez osoby do tego wyznaczone z ramienia BULiGL oraz RDLP podlegały również kolejne etapy prac – prace kameralne.

Ważnym elementem planowania urządzeniowego jest ustalenie możliwości lokalizacji wstępnych wskazań gospodarczych, zapisanych na gruncie w kartach dokumentu źródłowego opisu taksacyjnego lasu, jak również możliwości lokalizacji obliczonych etatów użytkowania rębnego. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębnego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach.

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- wymogów ładu czasowego i przestrzennego;
- ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;
- wytycznych dotyczących modyfikacji cięć odnowieniowych wynikających z zapisów Zarządzenia 87 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe,
- zapisów trójstronnego porozumienia z dnia 23 sierpnia 2024 roku, zawartego pomiędzy RDOŚ w Szczecinie i Gdańsku oraz RDLP w Szczecinku w sprawie uzgodnienia orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych oraz głównych założeń w sprawie postępowania hodowlanego w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych,
- zasad i wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.),
- wytycznych KZP i NTG.

Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest końcowo pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych, ma zapewnić ciągłość produkcji.

Wariantowanie czasowe ograniczone jest w *Planie* do ustalenia kolejności użytkowania poszczególnych drzewostanów na wyznaczonych działkach manipulacyjnych bezpośrednio przylegających do siebie. Związane jest to z przestrzeganiem kolejności uprzątania powierzchni manipulacyjnej, aby nie narażać sąsiednich drzewostanów na uszkodzenia, szczególnie od wiatrów i nasłonecznienia.

Należy podkreślić, że planowanie urządzeniowe nie przydziela obligatoryjnie terminów wykonania cięć, zarówno w ramach pory roku, jak i w ramach 10-lecia. Ustalenie ostatecznego terminu wykonania zabiegu pozostaje w gestii Nadleśniczego, który na podstawie zawartych w *Planie* ogólnych wskazań i wytycznych oraz miejscowych uwarunkowań podejmuje decyzję.

Zasada przezorności zobowiązuje jednak opracowującego *Plan* do wykonania między innymi oceny oddziaływania terminu projektowanych prac leśnych. Wykonywanie pewnych zabiegów w nieodpowiedniej porze roku (np. w sezonie lęgowym ptaków) w niektórych drzewostanach (np. w granicach stref ochronnych) może wpłynąć negatywnie na poszczególne elementy środowiska, dlatego też w programie ochrony przyrody zamieszczono zalecenia dotyczące optymalnego terminu przeprowadzenia prac. Zalecenia te najczęściej formułowane są na poziomie ogólnym, nie przyporządkowując tego terminu do konkretnej pozycji w planie cięć, lecz w odniesieniu do grupy wyłączeń, dla których w wyniku analizy dostępnych danych stwierdzono taką potrzebę.

Zasadnicze wariantowanie *Planu* pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało podczas opracowywania programu ochrony przyrody. W dokumencie tym zamieszczono zalecenia modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej w stosunku do obiektów objętych ochroną, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków, jak również podano zalecenia mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych.

Oceny wariantów przyjętych w *Planie* dokonywano również podczas opracowywania *Prognozy*. Wskazano elementy, na które powinno się zwrócić szczególną uwagę podczas realizacji zapisów *Planu*, aby ograniczyć ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko. Przedstawiono propozycje dotyczące sposobu ochrony stanowisk roślin i zwierząt chronionych, minimalizacji zagrożeń, terminu wykonywania prac w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych, sposobu ochrony leśnych i nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz ochrony stanowisk archeologicznych. Ostateczny rezultat pracy, czyli *Plan* wraz z *Prognozą* przedstawione były i omawiane na Naradzie Techniczno-Gospodarczej (NTG), z udziałem przedstawicieli społeczeństwa. To także był jeden z elementów wariantowania *Planu*.

Na podstawie przedstawionej analizy można stwierdzić, że w zasadzie nie ma możliwości wskazania innych rodzajów alternatywnych działań, mogących skutecznie służyć realizacji celów urządzania lasu. Zestaw działań wskazanych w *Planie* określono wykorzystując najbardziej aktualną wiedzę o środowisku i możliwościach technicznych wykonania prac gospodarczych na terenach leśnych, których skuteczność potwierdzono w przeszłości realizując w innych nadleśnictwach podobne plany urządzenia lasu.

W związku z powyższym, należy stwierdzić, że przedstawiona wersja *Planu* zawiera optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania.

B) Uzasadnienie zgodnie z art. 42 ust. 2 Ustawy OOŚ, zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

(1) Komisja Założeń Planu:

W dniu 23.05.2023 r. w lokalnej prasie – **Głos Pomorza** oraz **Głos Koszaliński, oraz 22.05.2023 r. w BIP RDLP w Szczecinku**, podana została do publicznej wiadomości informacja zawierająca następującą treść:

„Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku informuje o:

- przystąpieniu do sporządzenia projektów Planów Urządzenia Lasu dla Nadleśnictw: Gościno, **Manowo**, Warcino;
- posiedzeniach Komisji Założeń Planu (KZP), które odbędą się o godz. 9:00 w dniach:
  - 26.06.2023 r., w siedzibie Nadleśnictwa Gościno;
  - **27.06.2023 r., w siedzibie Nadleśnictwa Manowo;**
  - 28.06.2023 r., Nadleśnictwo Warcino w Leśnym Pensjonacie Kawka;
- możliwości udziału społeczeństwa w obradach KZP;
- ustalaniu „Założeń do planu urządzenia lasu" podczas KZP.

Na posiedzenia KZP zapraszam przedstawicieli urzędów, samorządów, przedsiębiorców leśnych oraz organizacje i osoby zainteresowane gospodarką leśną i ochroną przyrody w lasach w/w nadleśnictw."

Równocześnie, pismem RDLP w Szczecinku nr **ZS.6003.7.2.2023.KO** z dnia **19.05.2023 r.** oraz za pośrednictwem Nadleśnictwa, o komisji powiadomione zostały RDOŚ w Szczecinie i Gdańsku, Zespół Ochrony Lasu w Szczecinku oraz naczelnicy RDLP w Szczecinku (Gospodarki Leśnej, Ochrony Lasu, Kontroli i Audytu Wewnętrznego).

Posiedzenie KZP odbyło się w dniu **27.06.2023 r.** w siedzibie Nadleśnictwa Manowo, komisja pracowała w składzie **23** uczestników. Przedstawiane w czasie obrad głosy uczestników rozpatrywane były na bieżąco podczas pracy komisji.

(2) Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy:

wniosek o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu:

➢pismo RDLP w Szczecinku nr **ZS.6003.7.7.2023.KO** z dnia **28.07.2023 r.** wysłane do RDOŚ w Szczecinie;

odpowiedź – **dokonano uzgodnień**:

➢RDOŚ w Szczecinie – pismo nr WOPN.411.82.2023.KM z dnia **28.08.2023** r.

(3) Zespół Lokalnej Współpracy

Na podstawie Zarządzenia nr 58 Dyrektora Generalnego LP z dnia 5 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzenia „Wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych" Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku powołał Zarządzeniem nr 26 z dnia 22 maja 2024 roku Zespołu Lokalnej Współpracy w zakresie lasów

o zwiększonej funkcji społecznej, w trakcie opracowywania projektu PUL dla Nadleśnictwa Manowo na lata 2026-2035. (zał. 2.)

- Celem zespołu było prowadzenie dialogu społecznego, wymiany informacji oraz konsultowanie założeń do budowy projektu planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa w zakresie lokalizacji lasów o zwiększonej funkcji społecznej oraz planu niezbędnych działań gospodarczych i ochronnych zmierzających do ich bezpiecznego udostępnienia. Odbyły się 2 spotkania ZLW w dniach: 07.06.2024 r. oraz 06.12.2024 r.
- Na Naradzie Techniczno Gospodarczej - przedstawiciel Zespołu Lokalnej Współpracy, omówił przebieg konsultacji i uzgodnień oraz wypracowane stanowisko w zakresie lasów o zwiększonej funkcji społecznej, a także w imieniu Zespołu Lokalnej Współpracy zaakceptował ich lokalizację i przewidziany sposób zagospodarowania w Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Manowo.

  Obszary zaakceptowane przez stronę społeczną zostały opisane w Programie Ochrony Przyrody w punkcie 7.5. „Lasy o zwiększonej funkcji społecznej".

(4) Narada Techniczno Gospodarcza:

26.08.2025 r. w lokalnej prasie – **Głos Pomorza, Głos Szczeciński** oraz **Głos Koszaliński,** podana została do publicznej wiadomości informacja zawierająca następującą treść:

„Dyrektor RDLP w Szczecinku, zwołuje Narady Techniczno-Gospodarcze (NTG) w sprawie oceny realizacji wytycznych KZP oraz akceptacji projektowanych zadań gospodarczych w związku z opracowaniem projektów planu urządzenia lasu dla:

- **Nadleśnictwa Manowo** - posiedzenie NTG odbędzie się w dniu 29.09.2025 r. o godz. 9:00 w siedzibie Nadleśnictwa, adres ul. Koszalińska 35, 76-0158 Manowo.

- Nadleśnictwa Warcino - posiedzenie NTG odbędzie się w dniu 10.10.2025 r. o godz. 9:00 w Leśnym Pensjonacie Kawka, adres Kawka 4, 77-230 Kępice.

- Nadleśnictwa Gościno - posiedzenie NTG odbędzie się w dniu 13.10.2025 r. o godz. 9:00 w siedzibie Nadleśnictwa, adres ul. IV Dywizji Wojska Polskiego 63, 78-120 Gościno.

Więcej informacji na temat narad można uzyskać na stronie BIP RDLP w Szczecinku lub Nadleśnictw Gościno, **Manowo** i Warcino (w zakładce Co robimy/Urządzanie Lasu)."

22.08.2025 r. w BIP RDLP w Szczecinku, podana została do publicznej wiadomości informacja zawierająca następującą treść:

Zawiadamiam o zwołaniu Narady Techniczno-Gospodarczej (NTG), w sprawie oceny realizacji wytycznych Komisji Założeń Planu oraz akceptacji projektowanych zadań gospodarczych w związku z opracowaniem projektu planu urządzenia lasu na lata 2026-2035 **dla Nadleśnictwa Manowo.**

Posiedzenie NTG odbędzie się w dniu 29.09.2025 r. o godz. 9:00 w siedzibie Nadleśnictwa (ul. Koszalińska 35, 76-015 Manowo).

Na posiedzenie zapraszam przedstawicieli urzędów, samorządów, członków Zespołu Lokalnej Współpracy, przedsiębiorców leśnych, organizacji oraz wszystkich zainteresowanych gospodarką leśną i ochroną przyrody w lasach Nadleśnictwa Manowo.

Celem NTG jest realizacja zadań określonych w § 127 Instrukcji ul, w tym min.:

- dokonanie oceny i analizy gospodarki przeszłej na podstawie:
  referatów: nadleśniczego oraz kierownika ZOL;
  koreferatu wykonawcy projektu planu;
- dokonanie oceny projektu Planu Urządzenia Lasu na podstawie referatu wykonawcy projektu planu oraz koreferatu nadleśniczego;
- omówienie projektu Programu Ochrony Przyrody na podstawie referatu wykonawcy projektu planu;
- akceptacja lub korekta prognozy oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na środowisko na podstawie referatu wykonawcy projektu planu.

Po podpisaniu przez Dyrektora RDLP ostatecznego protokołu z posiedzenia NTG, przeprowadzone zostaną zwyczajowo konsultacje społeczne, w ramach których będzie można zapoznać się z dokumentacją oraz złożyć wnioski i komentarze do projektu planu urządzenia lasu na lata 2026-2035 wraz z projektami programu ochrony przyrody i prognozy oddziaływana tego planu na środowisko. Komunikat w tej sprawie zostanie zamieszczony ponownie w Biuletynach Informacji Publicznej Nadleśnictwa Manowi RDLP w Szczecinku oraz w prasie lokalnej.

Równocześnie, pismem RDLP w Szczecinku nr **ZU.6004.6.22.2025** z dnia **22.08.2025 r.** oraz za pośrednictwem Nadleśnictwa, o komisji powiadomione lokalne stowarzyszenia zajmujące się sprawami przyrody, powiatowe i gminne jednostki samorządu terytorialnego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Manowo, WIOŚ w Szczecinie, RDOŚ w Szczecinie, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych, Zespół Ochrony Lasu w Szczecinku oraz naczelnicy RDLP w Szczecinku.

Pismem **ZU.6004.6.24.2025** z dnia **25.08.2025** r. zaproszenie na NTG otrzymali również członkowie Rady Naukowo-Społecznej LKP „Lasy Środkowopomorskie”.

Posiedzenie NTG odbyło się **29.09.2025 r.**, w siedzibie Nadleśnictwa Manowo. Uczestniczyły w nim 54 osoby. Przedstawiane w czasie obrad głosy uczestników rozpatrywane były na bieżąco w trakcie narady.

(5) Informacja o Projekcie Planu Urządzenia Lasu:

27.10.2025 r. w lokalnej prasie – w **Głosie Pomorza, Głosie Szczecińskim i Głosie Koszalińskim** oraz w **BIP RDLP** w Szczecinku podana została do publicznej wiadomości informacja zawierająca następującą treść:

Dyrektor RDLP w Szczecinku informuje o możliwości wglądu, zapoznania się oraz zgłaszania uwag, wniosków i opinii do projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa **Manowo** sporządzonego na lata 2026-2035 wraz z prognozą oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.

Dokumentacja projektu została wyłożona do wglądu w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku (pod adresem ul. Mickiewicza 2, 78-400 Szczecinek), w Wydziale Urządzania Lasu i Geomatyki (pokój 115), w dni robocze w godzinach od 8.00 do 15.00. Prosimy o wcześniejszy kontakt pod numerem tel. 94 372 63 00, w dni robocze, w godzinach od 8.00 do 15.00.
W wersji elektronicznej dokumentacja została udostępniona na stronie BIP RDLP w Szczecinku w zakładce Co robimy/Plan urządzania lasu/materiały.

Wszyscy zainteresowani mogą składać uwagi i wnioski do projektu PUL w terminie **do dnia 19 listopada 2025 r.** w formie pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1725):

- na adres lub w siedzibie Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinku, ul. Mickiewicza 2, 78-400 Szczecinek;
- na adres e-mail: rdlp@szczecinek.lasy.gov.pl;
- na adres elektronicznej skrzynki podawczej: **/pgl_lp_1171/SkrytkaESP**;
- na adres skrzynki e-Doręczeń: **AE:PL-10592-98542-BATGD-24**,

z dopiskiem „Uwagi do projektu PUL dla Nadleśnictwa Manowo".

Uwagi lub wnioski wniesione po upływie terminu, o którym mowa powyżej pozostawia się bez rozpatrzenia. Jednocześnie informuję, iż rozpatrzenie wszystkich uwag i wniosków zawarte zostanie w załączniku do podsumowania z uzasadnieniem projektu PUL, sporządzonego na podstawie przepisów ustawy OOŚ z dnia 3 października 2008 r. (t.j. Dz.U.2024, poz. 1112), dlatego też nie będą udzielane żadne inne indywidualne odpowiedzi w formie pisemnej.

Jednoczenie informujemy, że właściwym do rozpatrzenia powyższych uwag i wniosków jest Dyrektor RDLP w Szczecinku.

Informacja o umieszczeniu w BIP RDLP w Szczecinku, do wglądu osób zainteresowanych oraz konsultacji społecznych Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Manowo na lata 2026 – 2035 została zamieszczona również na stronie internetowej Nadleśnictwa Manowo.

Do RDLP w Szczecinku uwag oraz wniosków w przedmiotowej sprawie nie zgłoszono.

(6) Uzyskanie opinii zgodnie z art. 54 Ustawy o OOŚ:

przekazanie dokumentacji oraz wniosek o wydanie opinii:
pismo RDLP w Szczecinku nr **ZU.6004.6.39.2025** z dnia **24.10.2025 r**. wysłane do RDOŚ w Szczecinie, uzupełnione dnia **09.12.2025 r.** (zał. nr 3 - rozpatrzenie przekazanych pismem z dnia 24.11.2025 r., WPS.410.216.2025.ŁB, roboczych uwag RDOŚ w Szczecinie do projektu PUL).

odpowiedź – **uzyskano opinię**:
- RDOŚ w Szczecinie – pismo nr **WOPN.410.216.2025.ŁB** z dnia **23.12.2025 r.** – **bez uwag do przedłożonego projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Manowo na okres 01.01.2026 r. do 31.12.2035r.** (zał. nr 1).

W toku opracowania projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Manowo na żadnym etapie podlegającym konsultacjom społecznym, nie wpłynęły uwagi ani wnioski ze strony społecznej, w terminach określonych: w art. 39 oraz 41 Ustawy OOŚ.

C) Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko – w całości przyjęto przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań Planu na środowisko:

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
Otulina rezerwatu przyrody „Jezioro Lubiatowskie im. prof. Wojciecha Górskiego”	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac w wydz.: oddz. 50m – odnowienie rębni złożonej i pielęgnacja gleby na pow. 0,66 ha; oddz. 51f – trzebież wczesna na pow. 0,61ha; oddz. 51d, 52c – odnowienie powierzchni zrębowej i pielęgnacja gleby na pow.: 1,62 ha (51d), 2,90 (52c); oddz. 52d, 53c – zabiegi agrotechniczne, odnowienie w rębni złożonej i pielęgnacja gleby na pow.: 0,90 ha (52d), 0,95 ha (53c).	Zgodnie z uzgodnieniem zakresu prac w otulinie z RDOŚ (pismo z dnia 21.08.2025 r.) zaleca się prowadzenie wycinki drzew poza okresem lęgowym ptaków, tj. w okresie od 01.09 do końca lutego, z wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu osób i mienia, ewentualnie poza tym okresem wycinkę drzew należy prowadzić pod nadzorem przyrodniczym, którego zadaniem będzie kontrola drzew pod kątem zasiedlenia przez ptaki, a w przypadku stwierdzenia zasiedlenia drzew, prace związane z wycinką należy wstrzymać do momentu ich opuszczenia przez młode, natomiast miejsce wycinki należy zabezpieczyć w sposób umożliwiający bezkolizyjny dolot do schronień i niezakłócone odkarmienie młodych.
Otulina rezerwatu przyrody „Rekowski Wrzosiec”	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac w oddz.195o – czyszczenia późne na pow. 0,77 ha.	Zgodnie z uzgodnieniem zakresu prac w otulinie z RDOŚ (pismo z dnia 21.08.2025 r.) zaleca się prowadzenie wycinki drzew poza okresem lęgowym ptaków, tj. w okresie od 01.09 do końca lutego, z wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu osób i mienia, ewentualnie poza tym okresem wycinkę drzew należy prowadzić pod nadzorem przyrodniczym, którego zadaniem będzie kontrola drzew pod kątem zasiedlenia przez ptaki, a w przypadku stwierdzenia zasiedlenia drzew, prace związane z wycinką należy wstrzymać do momentu ich opuszczenia przez młode, natomiast miejsce wycinki należy zabezpieczyć w sposób umożliwiający bezkolizyjny dolot do schronień i niezakłócone odkarmienie młodych.

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
Użytek ekologiczny „Rozworowskie Szuwary”	
W bezpośrednim sąsiedztwie oddz. 291d (siedlisko 7140) zaplanowane użytkowanie rębne w oddz. 290h (Rb IIIA 40%).	Zgodnie z zapisami dotyczącymi sposobów eliminacji potencjalnych zagrożeń negatywnych leśnych zabiegów gospodarczych na torfowisko przejściowe (7140) w oddz. 291d, w przypadku planowania cięć zupełnych (Rb III gniazdowe) w oddz. 290h należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.
Ochrona pomników przyrody	
Możliwe zniszczenie, podczas prowadzenia prac w wyłączeniach, w których zlokalizowane są pomniki przyrody: oddz. 506j - TP, oddz. 96h – Rb IVA 30%.	Zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w programie ochrony przyrody pomniki powinny być oznaczone w terenie. Przed przystąpieniem do prac pomniki powinny być naniesione na szkice powierzchni manipulacyjnej, aby przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych uwzględnić te miejsca. Przy użytkowaniu rębnym należy pozostawić biogrupy obejmujące bezpośrednie sąsiedztwo pomników. Należy prowadzić nadzór nad pracą robotników leśnych, co dotyczy zarówno ścinki, jak i zrywki drewna, również w przypadku prowadzenia cięć pielęgnacyjnych.
Ochrona stanowisk roślin chronionych	
Możliwe zniszczenie, podczas prowadzenia prac w drzewostanach, stanowisk gatunków chronionych, wykazanych we wcześniejszym rozdziale Prognozy.	Przed przystąpieniem do prac stanowiska tych gatunków powinny być naniesione na szkice zrębowe lub odnowieniowe, a w razie potrzeby zaznaczone w terenie, aby wytyczyć szlaki operacyjne poza miejscami występowania; przy użytkowaniu rębnym należy pozostawić biogrupy i kępy z wszystkimi warstwami lasu.
Możliwe zniszczenie jeszcze nierozpoznanych stanowisk gatunków chronionych.	Przed przystąpieniem do prac na powierzchni manipulacyjnej należy dokonać lustracji terenowej, aby ewentualnie nanieść

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
	na szkice manipulacyjne nowe stanowiska cennych gatunków; dalsze prace prowadzić w sposób niezagrażający płatom ich siedlisk.
Ochrona stanowisk zwierząt chronionych	
Możliwe zniszczenie miejsc bytowania podczas prowadzenia prac w drzewostanach w granicach utworzonych stref ochrony: dla bielika - cięcia pielęgnacyjne w strefie okresowej na łącznej pow. 124,51 ha. dla bociana czarnego - cięcia pielęgnacyjne w strefie okresowej na łącznej pow. 28,01 ha. dla kani rudej - cięcia pielęgnacyjne w strefie okresowej na łącznej pow. 13,73 ha. dla orlika krzykliwego - cięcia pielęgnacyjne w strefie okresowej na łącznej pow. 0,88 ha.	W przypadku planowania działań w okresie ochronnym wyznaczonym dla gatunku, nieujętych w katalogu zakazów (np. pielęgnacja upraw, odnowienia), każdorazowo należy przeanalizować, czy nie dojdzie do naruszenia zakazów określonych w rozporządzeniu o ochronie gatunkowej zwierząt, w szczególności: zakazu umyślnego płoszenia lub niepokojenia, w miejscach noclegu, w okresie lęgowym, w miejscach rozrodu lub wychowu młodych; W sytuacji zajęcia stanowiska lęgowego przez gatunek, prace należy wykonywać wyłącznie poza okresem ochronnym wyznaczonym dla gatunku: dla bielika z wyłączeniem terminu 1.01 – 31.07; dla bociana czarnego z wyłączeniem terminu 15.03-1.08; dla kani rudej z wyłączeniem terminu 1.03-31.08; dla orlika krzykliwego z wyłączeniem terminu 1.03-31.08. Jeżeli istnieje uzasadniona konieczność wykonania prac w okresie ochronnym, nie ujętych w katalogu zakazów, należy wystąpić z wnioskiem o opinię do właściwej terytorialnie RDOŚ; Prace z zakresu użytkowania lasu (cięcia przedrębne) powinny być rozłożone w czasie, tak aby nie kumulować ich w jednym roku gospodarczym, a w razie potrzeby należy dokonać ich modyfikacji. W przypadku konieczności usunięcia zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego oraz ochrony życia, zdrowia i mienia, gdy sytuacja wymaga niezwłocznego działania, a złożenie wniosku o odstępstwo od zakazów (w szczególności dotyczących usuwania drzew i krzewów) w formie pisemnej nie jest możliwe, należy uzyskać ustną decyzję właściwego terytorialnie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska; decyzja ustna ma taką samą moc prawną jak decyzja pisemna i jest utrwalana w formie protokołu; Przed złożeniem wniosku do RDOŚ należy rozważyć czy wnioskowana czynność wymaga uzyskania decyzji czy też opinii

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
	organu ochrony przyrody; w przypadku wątpliwości należy skonsultować się z Wydziałem Ochrony Przyrody RDLP w Szczecinku.
Możliwe płoszenie bielika, bociana czarnego, kani rudej i orlika krzykliwego w drzewostanach w granicach utworzonych stref ochrony.	Należy przestrzegać zakazu przebywania osób, z wyjątkiem osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony. Unikać podawania dokładnych lokalizacji gatunków wrażliwych i antropofobnych. Duży zakres danych może zagrażać celom ochrony gatunku. Szczegółowe dane przekazywać wyłącznie przy wykazanym nadrzędnym interesie publicznym.
Możliwe zniszczenie miejsc bytowania podczas prowadzenia prac w drzewostanach, w których stwierdzono gniazdowanie gatunków wymagających ustalenia stref ochrony.	Wstrzymać planowane prace gospodarcze w bezpośrednim sąsiedztwie stanowiska lęgowego (w promieniu określonym dla gatunku zgodnie z rozporządzeniem dot. ochrony gatunkowej zwierząt), niezwłocznie wystąpić do właściwej terytorialnie RDOŚ z wnioskiem o ustanowienie stref ochronnych;
Możliwy ubytek drzew dziuplastych i martwych, stanowiących miejsca gniazdowania niektórych gatunków ptaków.	Jeżeli nie zagraża to trwałości lasów, należy przestrzegać zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody, mówiących o pozostawianiu drzew dziuplastych, martwych i obumierających przy wyznaczaniu drzew do usunięcia.
Możliwy ubytek starodrzewu, stanowiącego miejsca występowania cennych gatunków ptaków.	Należy przestrzegać zalecenia, aby przy użytkowaniu rębnym nie pozyskiwać więcej niż 95% miąższości, W przypadku użytkowania rębnego w wydzieleniu ze stwierdzonym leśnym siedliskiem przyrodniczym Natura 2000 (kod 9110, 9130, 9160, 9190) należy pozostawić min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego. Część starodrzewu powinna pozostać w formie kęp z nienaruszonymi warstwami dolnymi aż do naturalnej śmierci, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi i zagraża trwałości lasu.
Możliwy ubytek położonych przy ciekach, zbiornikach wodnych i torfowiskach drzewostanów stanowiących potencjalne płaty siedlisk dla niektórych gatunków ptaków.	Nie stosuje się rębni zupełnych (I*) oraz rębni gniazdowych (III*) w strefie buforowej (pasie o szerokości 25-30 m) od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych oraz torfowisk; w przypadku, gdy z różnych powodów nie utworzono osobnego wyłączenia jako buforu należy granice powierzchni manipulacyjnej zmniejszyć o 25-30 m i odpowiednio zredukować %

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
	pozyskania grubizny, na pozostałej powierzchni manipulacyjnej zaplanować użytkowanie zgodnie z obowiązującymi wytycznymi (z pozostawieniem kęp starodrzewu po cięciach zupełnych w ramach Rb I* lub po cięciu uprzątającym dla pozostałych rębni).
PLH320022 Dolina Radwi, Chocieli i Chotli	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac bezpośrednio przy siedliskach hydrogenicznych: 3160 (oddz. 484c) – oddz. 484b (Rb IIAU 90%); 7110 (oddz. 579c) – oddz. 578f, g (Rb IB 90%); 7140 (oddz. 252c) – oddz. 252a (Rb IIIB 70%), oddz. 252b (Rb IIIA 40%); 7140 (oddz. 252f) – oddz. 252a (Rb IIIB 70%), oddz. 252b (Rb IIIA 40%), oddz. 252g (Rb IIIB 30%); 7140 (oddz. 255b, f) – oddz. 255c (Rb IB 90%); 7140 (oddz. 326g) – oddz. 326b (Rb IIA 40%); 7140 (oddz. 484d) – oddz. 484b (Rb IIAU 90%), oddz. 484f (RbIIA 20%); 7140 (oddz. 571k) – oddz. 571o (Rb IIA 70%);	W przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (3160, 7110, 7140), należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.
Możliwe negatywne oddziaływanie może wystąpić na siedlisku 9110 w przypadku: braku pozostawienia min. 10% pow. drzewostanu macierzystego przy cięciach uprzątających (RBIIAU) w oddz.: 320g,374f, 375f, 426a, c; braku zapewnienia odpowiedniego udziału drzew biocenotycznych przy wykonywaniu cięć rębnych (RbIIA) w oddz. 374j, 426d, h oraz przedrębnych (TW, TP) w oddz. 319n, 320d, 321f, 374b, 425a, 426f, 536j; przyjęcia innego orientacyjnego składu gatunkowego odnowień niż zalecany w Porozumieniu między RDOŚ i RDLP, w drzewostanach użytkowanych rębnie, w oddz.: 320g, 374f, j, 375f, 426a, c, d, h. Możliwe negatywne oddziaływanie może wystąpić na siedlisku 9130 w przypadku: braku pozostawienia min. 10% pow. drzewostanu macierzystego przy cięciach uprzątających w oddz.: 320j, 374h;	Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz niepogorszenia stanu siedliska przyrodniczego; Pozostawienie min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego użytkowanego cięciami rębnymi w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wydzieleniu; Przyjęcie odpowiednich typów drzewostanów; Projektowanie upraw zgodnie z orientacyjnym składem gatunkowym upraw zgodnych z zaleceniami zawartymi w Porozumieniu między RDOŚ a RDLP; Eliminowanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych;

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
braku zapewnienia odpowiedniego udziału drzew biocenotycznych przy wykonywaniu cięć przedrębnych (TW) w oddz. 374d, 377a; przyjęcie innego orientacyjnego składu gatunkowego odnowień niż zalecany w Porozumieniu między RDOŚ i RDLP, w drzewostanach użytkowanych rębnie, w oddz.: 320j, 374h. Możliwe negatywne oddziaływanie może wystąpić na siedlisku 9160 w przypadku: braku zapewnienia odpowiedniego udziału drzew biocenotycznych przy wykonywaniu cięć przedrębnych (TW) w oddz. 536m.	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac w pobliżu siedliska przyrodniczego borów i lasów bagiennych (91D0): oddz. 181f – w oddz. 181d (Rb IIIB 40%); oddz. 199f – w oddz. 199d (Rb IB 95%); oddz. 431c – w oddz. 431b (Rb IIA 40%); oddz. 538n – w oddz. 538i (Rb IIIA 40%); oddz. 593b – w oddz. 593d (Rb IIA 70%); oddz. 593f – w oddz. 593d (Rb IIA 70%).	Wyłączenie z użytkowania rębnego; Przetrzymywanie w najbliższym sąsiedztwie siedliska pasa drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu; Usuwanie gatunków drzew niepożądanych (ekspansywnych lub obcych, w tym inwazyjnych); Usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska; Dostosowanie stosunków wodnych do potrzeb siedliska (budowa zastawek); W przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) w drzewostanach przylegających wokół hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac na tych siedliskach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie: oddz. 320i – w oddz. 320g, j (Rb IIAU 60%; oddz. 377n, 378c – w oddz. 377k (Rb IIA 40%); oddz. 594j – w oddz. 594i (Rb IIA 70%);	Przetrzymywanie w najbliższym sąsiedztwie siedliska (głównie wokół podtypu „olsu źródliskowego”) pasa drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu; W przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) w drzewostanach przylegających wokół

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
oddz. 637a – w oddz. 637b (Rb IIB 60%); oddz. 637d – w oddz. 637b (Rb IIB 60%), w oddz. 637c (Rb IIIB 70%); oddz. 637o – w oddz. 637b (Rb IIB 60%), w oddz. 637c (Rb IIIB 70%); oddz. 638a – w oddz. 637c (Rb IIIB 70%).	siedliska przyrodniczego 91E0, należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.
PLH320057 Mechowisko Manowo	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac w bezpośrednim sąsiedztwie siedliska 91E0: oddz. 296c, sx – w oddz. 295c (Rb IIIB 70%).	Przetrzymywanie w najbliższym sąsiedztwie siedliska (głównie wokół podtypu „olsu źródliskowego”) pasa drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu; W przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) w drzewostanach przylegających wokół siedliska przyrodniczego 91E0, należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.
Ochrona leśnych siedlisk przyrodniczych poza SOO	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku ewentualnego zastosowania składów gatunkowych upraw niezgodnych z typem drzewostanu przewidzianych dla leśnych siedlisk przyrodniczych oraz w przypadku gospodarowania niedostosowanego do typu siedliska przyrodniczego.	W programie ochrony przyrody zawarto wskazania dotyczące podpisanego Porozumienia między RDLP a RDOŚ. Zgodnie z zapisami zawartymi w Porozumieniu, należy przyjąć: proponowane typy drzewostanów na siedliskach przyrodniczych Natura 2000, schemat orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych (TSL) przy projektowaniu upraw na siedliskach przyrodniczych, schemat postępowania hodowlanego i projektowania rodzajów rębni dla typów siedlisk przyrodniczych.

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
	W przypadku użytkowania rębnego w wydzieleniu ze stwierdzonym leśnym siedliskiem przyrodniczym Natura 2000 (kod 9110, 9130, 9160, 9190) należy pozostawić min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego w formie kęp z nienaruszonymi warstwami dolnymi aż do naturalnej śmierci, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi i zagraża trwałości lasu.
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac w bezpośrednim sąsiedztwie siedliska 91D0: oddz. 508d, h – w oddz. 508b (Rb IIIA 40%); oddz. 515d – w oddz. 515c, h (Rb I B 90%); oddz. 663c, d, g, 664f – w oddz. 663b (Rb IIAU 40%); oddz. 110g – w oddz. 110d (Rb IIA 40%), w oddz. 109a (Rb IIA 20%); oddz. 111c – w oddz. 84b (Rb IIAU 80%); oddz. 152d, 152f – w oddz. 152g (Rb IIIA 40%); oddz. 14b – w oddz.14d (Rb IIIB 60%); oddz. 35b – w oddz.35c (Rb IIIB 70%); oddz. 52h – w oddz.61d Rb IVD 20%; oddz. 6d – w oddz.6b (Rb IIIB 50%).	W przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) w drzewostanach przylegających wokół siedliska należy wyznaczyć strefę buforową, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac w bezpośrednim sąsiedztwie siedliska 91E0: oddz. 507b – w oddz.507a (Rb IB 90%); oddz. 531b, 532i – w oddz. 503f, g (Rb IIIAU 90%); oddz. 119g – w oddz.118h (Rb IIA 40%), w oddz. 118g (Rb IIA 20%); oddz. 129b, c – w oddz.128b (Rb IIIA 40%); oddz. 147a – w oddz.147d (Rb IIAU 80%), w oddz. 147i (Rb IIA 40%); w oddz. 147b (Rb IIIB 70%); oddz. 172c – w oddz.172f (Rb IB 90%); oddz. 43p, 57d – w oddz.57l (Rb IIIA 40%); oddz. 79b – w oddz.79a (Rb IIIA 40%); oddz. 88k – w oddz.88l,j (Rb IIIA 40%); oddz. 176o – w oddz.176n (Rb IIA 60%); oddz. 243d – w oddz.243g (Rb IIIA 40%); oddz. 244a – w oddz.244b (Rb IIIB 70%, oddz. 245b (Rb IIIB 50%), oddz. 176l (Rb	W przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) w drzewostanach przylegających wokół siedliska należy wyznaczyć strefę buforową, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
IIIA 40%), oddz. 176n (Rb IIA 60%); oddz. 30f – w oddz.29b (Rb IIA 30%); oddz. 47b – w oddz. 48c (Rb IIAU 80%); oddz. 61a, c, f – w oddz. 61b (Rb IVD 20%); oddz. 236l – w oddz. 236f (Rb IIIB 70%); oddz. 238d – w oddz. 238j (Rb IIIB 40%); oddz. 395j – w oddz. 446b (Rb IIIA 40%); oddz. 434a – w oddz. 434c (Rb IB 90%), oddz. 433b; oddz. 445b – w oddz. 445c (Rb IIA 40%); oddz. 445d – w oddz. 445c (Rb IIA 40%), oddz. 445h (Rb IIIB 40%); oddz. 446a, f – w oddz. 446b (Rb IIIA 40%); oddz. 447f – w oddz. 447ic (Rb IIIB 30%), oddz. 447h (Rb IIIB 70%); oddz. 542g – w oddz. 542h (Rb IIIA 40%).	
Ochrona nieleśnych siedlisk przyrodniczych poza SOO	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac na tych siedliskach.	W programie ochrony przyrody zawarto ogólne wytyczne dotyczące możliwego zakresu prowadzenia prac na siedliskach nieleśnych; powinny być one znane osobom podejmującym decyzje mające wpływ na gospodarowanie wodami, łąkami i torfowiskami; wszelkie działania powinny być prowadzone w sposób niezagrażający tym siedliskom.
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac w bezpośrednim sąsiedztwie siedlisk 3160, 7110, 7140, 7150: 3160 (oddz. 15c) – w oddz. 14f (Rb IIIB 60%); 7110 (oddz. 175j) – w oddz. 175g (Rb IIA 40%); 7110 (oddz. 302c) – w oddz. 274c (Rb IIAU 90%); 7140 (oddz.556f) – w oddz. 556dx (Rb IIAU 90%); 7140 (oddz. 104d) – w oddz. 104a (Rb IIA 50%); 7140 (oddz. 118f) – w oddz. 118d (Rb IIA 70%), oddz. 118g (Rb IIA 20%), 7140 (oddz. 157h) – w oddz. 157g (Rb IIA 70%); 7140 (oddz. 70b) – w oddz. 70d (Rb IIIB 50%); 7140 (oddz. 70l) – w oddz. 70k (Rb IIIB 50%); 7140 (oddz. 177k) – w oddz. 177h (Rb	W przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
IIIA 40%); 7140 (oddz. 178g) – w oddz. 178f (Rb IIIAU 90%); 7140 (oddz.: 193d, h, 194m) – w oddz. 193g (Rb IB 90%); 7140 (oddz. 266a) – w oddz. 265c (Rb IIAU 90%); 7140 (oddz. 266m) – w oddz. 265c (Rb IIAU 90%); 7140 (oddz. 291d) – w oddz. 290h (Rb IIIA 40%); 7140 (oddz.: 388g, 387h) – w oddz. 387g (Rb IB 90%); 7140 (oddz. 440b) – w oddz. 440a (Rb IB 90%); 7150 (oddz. 150c) – w oddz. 150h (Rb IIIAU 90%); 7150 (oddz. 389f) – w oddz. 389c (Rb IB 90%); 7150 (oddz. 433h) – w oddz. 433g (Rb IB 90%).	
Prace w sąsiedztwie miejsc wypoczynku i obozowisk	
Wykonywanie prac związanych z użytkowaniem drzewostanów w sąsiedztwie miejsc wypoczynku – plaż nad jeziorami, miejsc biwakowania. Hałas pilarek i utrudnienia w ruchu mogą zakłócać spokój przebywającym na urlopach wczasowiczom. Planowane cięcia związane z pozyskaniem drewna w oddz.: 21b, 39c, 50a, 127b, 312j, 473i	Prace gospodarcze w oddziałach sąsiadujących z jeziorami i obozowiskami należy planować z wyłączeniem okresu urlopowego (tj. VI – IX).
Ochrona stanowisk archeologicznych	
Możliwe zniszczenie stanowisk archeologicznych zlokalizowanych w wyłączeniach przeznaczonych do użytkowania rębnego i odnowienia: oddz. 535h (cmentarzysko z wczesnego średniowiecza AZP 17-20/2 (Strefa W-II) zaplanowana Rb IIA 60%; oddz. 216i (ślady osadnictwa z epoki kamienia AZP 16-24/53 (Strefa W-III) zaplanowana Rb IIAU 80%; oddz. 677j (ślady osadnictwa z epoki żelaza i neolitu AZP 17-22/27 (Strefa W-III) zaplanowana Rb IIAU 80%.	Dla stref W-II i W-III jest wymóg uzgodnienia wszystkich planów i projektów dotyczących terenów wyznaczonych stref ochrony archeologicznej z Zachodniopomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Szczecinie, Delegatura w Koszalinie

D) Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji Planu – możliwość oceny skutków realizacji planu urządzenia lasu w odniesieniu do przedsięwzięć mających wpływ na stan środowiska powinien zapewnić w szczególności monitoring następujących wskaźników:

- struktury powierzchniowej lasów według gatunków panujących i rzeczywistego udziału w klasach wieku dla poszczególnych obszarów Natura 2000;
- zgodności składów gatunkowych upraw uzyskanych na siedliskach przyrodniczych z przyjętymi w *Planie* orientacyjnymi składami gatunkowymi upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych;
- powierzchni uznanych odnowień naturalnych w obrębie siedlisk przyrodniczych w okresie realizacji *Planu* i ich udziału w całkowitej powierzchni odnowień;
- zasobów drewna martwego w ekosystemach leśnych Nadleśnictwa.

Zaleca się monitorowanie wymienionych powyżej wskaźników raz na 10 lat, w ostatnim roku obowiązywania planu urządzenia lasu.

E) Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko – nie prowadzono. Położenie Nadleśnictwa w stosunku do granicy państwa oraz realizacja zadań zawartych w Planie nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Sławomir Cichoń
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w
Szczecinku
Podpisano elektronicznie

W załączeniu:
1. Opinia RDOŚ w Szczecinie,
2. Zarządzenie nr 26 Dyrektora RDLP w Szczecinku w sprawie powołania Zespołu Lokalnej Współpracy w N. Manowo
3. Pismo dot. rozpatrzenia uwag roboczych RDOŚ w Szczecinie